У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 195. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЖОВТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, OCTOBER 21, 1971 No. 195. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 20-го жовтня 1971 р.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА розглядає можливості підвищити до 600 мільйонів долярів чи й більше державні субсидії для сільського господарства. Американські фармери випродукували занадто багато кукурудзи й різних зернових культур, і тому на них спадають ціни. Щоб збалянсувати ціни, уряд збільшить допомогу для фармерів, які будуть засівати менші площі під ті культури.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД РОЗГЛЯДАЄ МОЖЛИВОСТІ підписання нового договору з Панамою, вважаючи договір з 1903 року застарілим. ЗСА передадуть Панамі більшу частину території біля Панамського каналу та зроблять низку торговельних концесій. Збудований коштом 387 мільйонів долярів у 1944 році Панамський канал буде або поширений, або ж недалеко від нього викопають новий, але ЗСА й далі контролюватимуть той важливий для міжнародного корабельного руху шлях.

НА ПОЧАТКУ ЛИСТОПАДА З АВСТРАЛІЇ прибуде до Вашингтону прем'єр Австралії Вілліям МекМеґон. Його запросив з офіційною візитою президент Ричард Ніксон, щоб обговорити проблеми, пов'язані з намаганнями ЗСА нормалізувати відношення з комуністичним Китаєм. Потім австралійський прем'єр відлетить до Лондону, для переговорів з англійським урядом.

ЗСА ПРОПОНУЮТЬ СВІТОВОМУ РИНКОВІ великі запаси уранової руди, потрібної для вироблення атомової енергії. Цієї руди в ЗСА виявилося забагато, і Комісія в справах атомової енергії повідомила, що можливо буде продано на світовому ринку яких 50 000 тонн руди.

КОМІСІЯ КНАППА В НЮ ЙОРКУ ПРОДОВЖУЄ досліджувати корупцію серед нюйоркської поліції і знаходить дедалі, то більше прикрих фактів. Комісія працює вже круглий рік. Її речник повідомив, що „корупція серед нюйоркської поліції є серйозною проблемою". Він навів приклад продажности поліцая, який одержував гроші від „мадам", по 1 000 долярів місячно, щоб охороняти її від арешту. Таку розмову було записано на магнетофонну стрічку.

ШЕФ ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА ІНВЕСТИҐАЦІЇ ЕДҐАР ГУВЕР надіслав одному з професорів Прінстонського Університету листа, в якому захищає діяльність ЕфБіАй, як необхідну для безпеки країни. У Прінстонському Університеті група ліберальних адвокатів і науковців вирішила влаштувати конференцію і на ній засудити діяльність тієї інституції та її керівника, 76-річного Е. Гувера. Він не прийняв запрошення на конференцію, але вислав вияснювального 8-мисторінкового листа.

КОЛИШНЯ СТУДЕНТКА КОЛЕДЖУ ВАССАР у Пукіпсі, Ню Джерзі, Ненсі Гребер подала до суду адміністрацію того коледжу й вимагає один мільйон долярів відшкодування. Її поселили з іншою студенткою, котра влаштовувала „парті" з маріхуаною тощо, і Н. Гребер не могла там вчитись та у висліді не здала екзаменів. Вона перейшла до іншого коледжу.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКІ ОПОЗИЦІЙНІ ДІЯЧІ ЗБОЙКОТУВАЛИ прийняття, що його американська амбасада в Атенах влаштувала у честь приявного там тепер віце - президента Спіро Еґню. Між кругло 1.000 гостей були запрошені також коло 20 видатних діячів з тамошньої протирежимової опозиції, дарма що не запрошено лідерів двох головних, урядом розв'язаних, опозиційних політичних партій. Запрошені два колишні міністри відписали амбасадорові Генрі Таска, що вони не хочуть бути на тому прийнятті разом із членами теперішнього уряду, який прийшов до влади у військовому перевороті з 21 квітня 1967 року, — інші написали, що вони „перешкоджені". Спіро Еґню закінчив тамошні офіційні відвідини, але залишився ще в Греції приватно для відвідання містечка, з якого походив його батько.

МОСКОВСЬКИЙ ІСТОРИК РОЙ МЕДВЕДЄВ ВТРАТИВ працю в Академії педагогічних наук СССР і шукає іншої праці — за кару за його виступи словом і друком за кордоном в обороні його брата, біолога Жореса Медведєва, якого большевики запроторили до дому божевільних за критику режиму. В помешканні Роя Медведєва поліція перевела ревізію і забрала йому всі записки, документи і взагалі „все, що їй сподобалося забрати" — заявив Медведєв.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД „Є У КОНТАКТІ" з урядом Чехо - Словаччини щодо перехопленого в Голляндії великого транспорту зброї — заявив у лондонській палаті громад міністер закордонних справ Алек Даклес Гюм. Офіційно чеський уряд заперечив, наче б він вислав був той транспорт, але фахівці ствердили понад усякий сумнів, що та зброя походить з чеських фабрик і була призначена для ірляндських революціонерів.

У ЛОНДОНІ ВІДКЛИКАЛИ скаргу проти совєтського втікача Олега Ліяліна за їзду автом у п'яному стані: генеральний прокуратор заявив на інтерпеляцію в цій справі, яку зголосив один соціялістичний посол, що уряд рішив не переводити в цій справі розправи, на яку треба б покликати Ліяліна, з уваги на його особисту безпеку. Він боїться пімсти за виявлення британському урядові сіті совєтських шпигунів у Британії.

СОВЄТСЬКИЙ ВТІКАЧ АНАТОЛІЙ ЧЕБОТАРІВ ДІСТАВ політичний азиль в ЗСА і знаходиться тут під охороною властей. Чеботарів був службовиком в совєтській торговельній місії у Брюсселі, Бельгія, але насправді був старшиною ославленого Комітету Государственной Безопасности. Він утік до американської амбасади у Брюсселі та видав прізвища 30-40 совєтських шпигунів у Бельгії, які спеціяльно були затруднені добуванням тайн з головної квартири НАТО.

В ЯПОНІЇ ЗАСІДАЄ тепер парлямент на надзвичайній сесії. Відкриваючи її японський монарх Гірогіто ствердив, що „теперішня ситуація дома і за кордоном сповнена різних подій, до яких уряд мусить зайняти становище". На тій сесії мають ратифікувати договір Японії з ЗСА про передачу Японії Окінави й інших островів архіпелагу Ріюку, як також ратифікувати японсько - американський договір про обмеження японського експорту текстильних виробів до Америки.

Уряд през. Ніксона передав Конґресові на розгляд проєкт закону в справі другої фази боротьби з інфляцією

Вашингтон. — У вівторок 19 жовтня ц. р. адміністрація през. Ніксона передала на розгляд Конґресу пропоновані ним для схвалення проєкти установ та заходів, що мали б продовжувати здійснювання господарської контролі під час другої фази антиінфляційної програми. Основною з цих проєктах є пропозиція продовжити до 30 квітня 1972 року уповноваження Президента регулювання цін, чиншів і платень, як також вдержування на відповідному рівні відсоткових ставок і дивіденд. В пропозиції уряду включена постанова про встановлення кар за порушення розпорядків уряду про контролю цін і платень і створення Надзвичайного тимчасового апеляційного суду для розгляду спірних справ, зв'язаних з контролею цін і платень. Передані Конґресові урядові проєкти в справі другої фази контролі над цінами, чиншами і платнями будуть найперше розглянені Палатною комісією банківництва і валюти. В конґресових колах передбачають схвалення різних поправок і додатків до урядових проєктів. Одним із головніших додатків мала б бути вимога, щоб призначені чи покликані урядом члени Ради Платень і Комісії Цін були затверджувані Сенатом.

В Оттаві продовжуються демонстрації проти відвідин Косиґіна

Оттава. — Конференції й розмови між прибулим з відвідинами до Канади совєтським прем'єром Алексєєм Косиґіним і прем'єром Канади, що в них обидві сторони мали договоритися про встановлення тісніших взаємин між СССР і Канадою, відбувалися у вівторок 19 жовтня в супроводі дальших протестних демонстрацій. Особливо активними були жидівські демонстранти, які прибувши автобусами з віддаленого на 125 миль Монтреалю та із дальшого — бо на 275 миль — Торонта, марширували походом вулицями Оттави, вимагаючи свободи виїзду для жидів і протестуючи проти обмежень для розвитку жидівського національного життя в СССР. Косиґіна і Трудо, як вони виїздили з обіду в Клюбі Рідо, охороняло понад сто оттавських поліцистів і вояків Королівської Кінної Поліції. Вулиці, що ними вони проїздили, були обставлені трьома кордонами поліції, щоб відгородити Косиґіна і його супровід від демонстрантів, які стояли на пішоходах з протисовєтськими транспарентами. Арештований у понеділок після нападу на Косиґіна 27літній угорський еміґрант Ґеза Матрай перебуває в поліційному арешті і суд над ним відбудеться 2 листопада ц. р. Він прибув до Канади ще 12-літнім хлопцем після революції 1956 року на Угорщині. Матрай поставлений як кандидат від партії Соціяльного Кредиту у виборах до Онтерійської леґіслятури.

Москва протестує проти антисовєтської „шпіономанії" в ЗСА

Вашингтон. — Яков Малік, совєтський делеґат до Об'єднаних Націй, передав на руки репрезентанта З'єднаних Стейтів Америки у ОН Джорджа Буша гострого листа із протестом проти друкованих в американській пресі повідомлень і статтей про посилену активність совєтських шпигунів, особливо з-поміж персоналу совєтської амбасади і совєтських делеґацій до ОН на терені ЗСА. У своєму листі Малік „звертає увагу" американського уряду на „неприпустиму із совєтського становища кампанію, яка розгорнулася в ЗСА з метою „викликати антисовєтську гістерію в ЗСА і в інших країнах" з допомогою „перебільшених" повідомлень про розміри совєтського шпигунства. Головним приводом до совєтського протесту було надруковане недавно в „Ню Йорк Таймс-"і та інших американських газетах повідомлення, базоване на інформаціях американських органів безпеки, що багато з-поміж 250 до 300 членів совєтських делеґацій до ОН, або ж совєтських службовців в ОН, є чиновники КҐБ чи агентами - шпигунами совєтської військової розвідки. У повідомленні був названий зокрема Володимир Павличенко, директор зовнішніх зв'язків у бюрі публічної інформації ОН, який згідно із твердженням совєтських втікачів таких, як Дерябін і Розтворов, є високим чиновником КҐР. У своєму протесті Малік скидає на ЗСА відповідальність за „нормальне функціонування" персоналу ОН, і вимагає припинення „шпіономанії" в ЗСА.

Українці взяли участь у Братському Конґресі стейту Ню Джерзі

Атлантик Сити, Н. Дж. У 38-ому річному Братському Конґресі Стейту Ню Джерзі, який відбувся тут минулої суботи, 16-го жовтня, в готелі Говард Джонсон, взяли численну участь представники українських братських союзів. УНСоюз репрезентував заст. гол. предсідника Володимир Сохан і голова об'єднаних Окружних Комітетів стейту Ню Джерзі інж. Омелян Граб. УРСоюз — заступник голови Ярослав Пронько і головний касир Едвард Попель, а „Провидіння" — головний предсідник о. шамб. Мирослав Харина і гол. касир Стефанія Вовчак. На програму Конґресу склалися доповіді: „Нові підходи в продажу життьового забезпечення" (Стенлі Вайледер), „Братські Союзи на роздоріжжях" (Геррі Марґулес), показ фільму „Лицарів Колумба" під наголовком „Кожний чоловік свідком", та практична лекція забезпечувальних проспекта (Люї Швімме). Вкінці ранньої сесії була влаштована пропам'ятна програма для вшанування померлих діячів Конґресу, якою провадив о. шамб. М. Харина і пані Джуді Габел. В полудневій сесії, після спільного обіду та привітів від інших стейтових конґресів, вислухали 52 делеґати братських організацій членів Конґресу звіти з діяльности членів Екзекутиви, в тому й відчитаний звіт перешкодженого іншими обов'язками гол. предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, як голови Комісії Зв'язків і Братського Тижня, та звіту Резолюційної Комісії, що її очолювали Теодор Рип і Володимир Сохан.

На пропозицію Номінаційної Комісії президентом Братського Конґресу Стейту Ню Джерзі на черговий рік обрано Реймонда Ріда („Лицарі Колумба"), заступниками Теодора Риба (Польське З'єдночене Народове) і Генрі Шілке (Допомоговий Союз лютеранів), на секретаря-касира Леопольда Маліновского (Польський Звйонзек Народови), а до складу восьмичленної Екзекутиви були, між іншими, переобрані Стефанія Вовчак („Провидіння") і Володимир Сохан (УНСоюз). Закінчено Конґрес заприсяженням вибраних на черговий рік урядовців і членів Екзекутиви Братського Конґресу Стейту Ню Джерзі. Нарадами Конґресу проводив його дотеперішній президент Ян Саболь із Першого Католицького Словацького Союзу.

Світовий Синод Єпископів у Римі поділений у справі целібату

Рим. — Хоча Світовий Синод католицьких єпископів у Римі, членами якого є понад 200 достойників Католицької Церкви, нараджується вже від 30 вересня і формально перейшов від справи целібату до точки денного порядку про „справедливість і мир", проте питання безженности римо-католицького духовенства залишається надалі головною темою Синоду. Нема теж усе ще з'ясованої позиції Синоду в цій справі. Нема у цій справі одностайности навіть в делеґаціях з окремих країн. Так, наприклад, одна група еспанських владик висловилась за висвячування жонатих питомців в країнах і околицях, де Папа вважатиме за відповідне, а також одна група приявних французьких владик висловилась за переведення такого „експерименту". Зате, наприклад, ірляндський кардинал Вілліям Конвей перестерігав, що будь-яка зміна закоріненої в Римо-католицькій Церкві традиції примусового целібату невідхильно потягне за собою й різні інші — шкідливі для Церкви — зміни. Існують теж розбіжні погляди, чи про справу примусового целібату й можливого висвячування жонатих священиків мали б рішати єрархи даних країн чи Папа. Обсерватори Синоду вважають, що, якщо навіть Синод порекомендує можливість висвячування жонатих духовників в країнах, де відчувається великий брак духовенства, то цю справу передасть до остаточного вирішення Папі.

Продовжуються дебати про членство Китаю в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Впродовж перших двох днів цього тижня промовляли вже на біжучій Генеральній Асамблеї 2 6делеґатів членських держав Об'єднаних Націй. Представник Японії, недавній міністер закордоних справ Кіічі Аічі виступив рішуче за подвійною репрезентацією Китаю ,себто за прийняття до ОН Комуністичного Китаю, але й залишення в ОН Вільного Киаю. Він звертав увагу на „безперечний факт", що від років існують два суперницькі китайські уряди і що приявність їх обох в Об'єднаних Націях буде тією „перехідною стадією", яка вможливить їм самим розв'язати проблему леґальности їхньої влади. Японський міністер перестерігав проти радикальної „революційної" зміни делікатної ситуації на Далекому Сході. — Зате, наприклад, Лерпольдо Бенітес з Еквадору заявив, що не йдеться тут про викидання когось з Об'єднаних Націй, а про вирішення тільки, хто має репрезентувати Китай, ото ж це не є „важлива справа", як вважають З'єднані Стейти. Так само представник Ісляндії Ганнес Хіртансен заявив, що Ісляндія вирішила, що Комуністичний Китай повинен зайняти місце в Об'єднаних Націях „якнайшвидше та з усіма своїми правами і обов'язками", давши пізнати, що Ісляндія також буде проти американського внеску. Припускають, що всі 131 членські держави Об'єднаних Націй будуть промовляти в цій справі, але на залі пленарних нарад настрій радше сонливий, як нервовий, і заля часто світить пустими місцями різних делеґацій.

Чехо-Словаччина видалила першого секретаря американської амбасади

Прага. — Комуністичний чеський уряд казав першому секретареві американської амбасади у Празі Самюелеві Дж. Вайзові виїхати впродовж 48 годин, закинувши йому, що він причетний до „шпигунської діяльности, шкідливої для інтересів Чехо-Словаччини". В минулому тижні керівний чеський комуністичний щоденник „Руде Право" накинувся на названого американського дипломата, який ніби дістав якісь засекречені документи від чеського журналіста Арноста Пражака, якого чеські власті судили й засудили за шпигунську роботу в користь Америки на 1 0років в'язниці. Ця „шпигунська робота" полягала в тому, що Пражак познайомився з різними закордонними журналістами у Празі та, між іншим, стрічався з представником „Ню Йорк Таймсу", Тедом Шульцом. Нацькувальна стаття „Рудого Права" була очевидно, продиктована чеськими комуністичними властями для „підмурування" рішення видалити того американського дипломата.

Проф. Яр. Рудницький доповідав у Гарварді про етимологічний словник

Камбрідж (ОУПС). — В рямцях цьогорічних семінарів Катедри Українознавства при Гарвардському університеті відбулася дня 14-го жовтня ц. р. доповідь проф. Яр. Рудницького, голови Департаменту Славістики Манітобського університету, про перший том етимологічного словника української мови, що з закінченням одинадцятого випуску завершив перше десятиріччя свої правильної кожнорічної появи. Автор подав історію етимологічних дослідів в Україні й у вільному світі й окремо зупинився на методах словникової праці — на своїй етимологічній формулі та застосуванні трансформаційно - генеративного підходу до вияснювання історії й походження українських слів. У дискусії, що слідувала після доповіді, приймали участь проф. О. Пріцак, керівник семінара, лектор української мови при КУ — А. Д. Горняткевич та докторанти КУ — цьогорічучасники семінару КУ. З нагоди доповіді проф. Рудницького влаштовано виставку етимологічних словників із фондів бібліотеки Гарвардського університету, що її влаштувала панна Ярина Турко. Дня 15-го жовтня гість відвідав Гарвардський Відділ Славістики й мав довшу конференцію з проф. Г. Лантом, головою Відділу, та членом Комітету Студій Українознавства КУ.

Новий уряд Алберти має міністрів українського роду, проводитиме „Програму багатокультурности"

Едмонтон. — Прем'єр П'єр Еліот Трудо іменував в Оттаві 15 нових парляментарних секретарів, обов'язком яких є допомагати в праці різним федеральним міністрам. Між ними іменовано посла з округи Рокі Мавтен, родом із Саск., А. Сулятицького, українського походження, за фахом адвоката, члена Ліберальної партії. Посол А. Сулятицький працює секретарем міністра енергії И. Ґріна. Тим часом, після перемоги консерватистів у великій степовій провінції Канади Алберті, — вперше в тій провінції, і заприсяження албертського губернатора Ґрент МекЮена, подано до відому, що до складу нового уряду тієї области ввійшли 21 міністер, між ними два українського роду. Міністром без портфеля призначено уродженця Пакан, Алберта, випускника Албертського Університету д-ра Ю. Топольницького, а міністром праці — д-ра Б. Гоголя з Туґілс, Алберта, який здобув докторат в ЗСА, в Ореґонському Університеті. Обидва міністри поправно говорять по-українському, про що повідомляв тижневик „Поступ" з 10-го жовтня. Д-р Гоголь має також піклуватися фваховими школами і вишколом у тих школах. Новий міністер культури Алберти, німецького роду, Г. А. Шмід, який прибув 19 рр. тому з Баварії до Канади, поінформував, що підготована попереднім урядом „Програма багатокультурности" буде провадитись далі. Були побоювання, що коли б перемогли представники Суспільного Кредиту, то таку програму вони могли б занехаяти. Міністер Г. Шмід сказав, що в тій програмі, важливій для етнічних спільнот, можливо доведеться зробити деякі зміни чи доповнення, але тільки „згідно з бажанням зацікавлених національних груп".

Стефан Дзюба блискуче переміг у виборах, знову посадником Вінніпеґу

Вінніпеґ. — Великою кількістю голосів попередній і довголітній посадник великого канадійського міста Вінніпеґу Стефан Дзюба переміг трьох контр-кандидатів і знову обраний на наступні три роки посадником. Найбільш поважним його противником був Дж. Віллис, але він дістав 49 000 голосів, а Стефан Дзюба дістав понад 139 000 голосів. Ще інший кандидат на посадника Вінніпеґу В. Гаттон одержав тільки 8 530 голосів і останній, Ґ. Андерсон — 2 765. Таким чином переобраний вже восьмий раз на цей відповідальний пост, видатний громадський діяч і політик українського роду Стефан Дзюба знову впродовж трьох років відповідатиме за розвиток і правопорядок Вінніпеґу, тієї некоронованої української столиці в Канаді. Жителі міста вибрали 6-го жовтня також 50 радних та 69 членів Шкільної Ради. З українців до Міської Ради ввійшли: А. Клим, С. Ребчук, К. Галанчук, Ольга Фуґа, С. Довгань, а до Шкільної Ради вибрано Л. Радчука, В. Стойка, Я. Драгана, Р. Парашина і В. Прудива. Стефан Дзюба і раніше зарекомендував себе як уважливий і чутливий до несправедливостей діяч, добрий пляновик і адміністратор, який плянує наперед на роки, але щось конкретне і позитивне осягає кожного дня.

Проф. Іван С. Коропецький видав монографію про проблеми української економіки між двома світовими війнами

Ню Йорк (В. Г.) — Недавно у видавництві Університету Північної Каролайни вийшла книжка професора Івана С. Коропецького під назвою „Проблеми розміщення совєтської промисловости перед другою світовою війною на прикладі України". В цьому періоді Москва постановила придавати менше значення розвиткові промисловости України та інших західних районів СССР, а зате сконцентрувати ресурси на інтенсивній розбудові декількох районів, положених по обидва боки Уральських гір. Це рішення мало поважні наслідки для дотеперішнього розвитку не тільки економіки Української ССР, але також й економіки цілого СССР. Автор аналізує при допомозі статистики та інших документальних джерел економічні й позаекономічні фактори, що вплинули на рішення. Він приходить до висновку, що суто економічний фактор — максимальне збільшення продукції — був для тодішніх керівників СССР на задньому пляні. Головними були міркування про оборону СССР на дальшу мету. Тому вони й розбудували без огляду на кошти деякі

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

„БОЯРИНЯ" В ЧИКАГО

Чикаґо. — Драматичний Ансамбль „Заграва" з Торонта, під керівництвом відомого актора і режисера Слави Теліжина, прибуває до Чикаґо з виставою забороненого в Україні видатного твору Лесі Українки „Бояриня". Вистава відбудеться під патронатом місцевого Ювілейного Громадського Комітету, у неділю 24 жовтня, в авдиторії школи „Шопена", о 5-ій год. по полудні. Режисерував цю драматичну поему Лесі Українки і зладив декорації Слав Теліжин, літературний дорадник — мґр. Аріядна Шум, асистент режисера і костюми — Марія Левицька, хореограф Ярослав Клунь, адміністратор — Ярослав Довганюк. Участь беруть 11-х акторів і акторок. Цією виставою Ансамбль „Заграва" віддає свій поклін пам'яті Лесі Українки в століття її народження.

РОКОВИНИ ЗАКАРПАТСЬКОГО ПЛАСТУ

Ню Йорк. — У грудні ц. р. минає 50-ліття з часу створення Першого пластового куреня в Берегові, інформує „Вісник" Карпатського Союзу в ЗСА, з вересня 1971 р. Тому „Карпатський Союз і Український Пласт Америки спільно відзначають ці роковини. Крайова Пластова Старшина проголосила цілий 1971-ий рік Роком Закарпатського Пласту". Пізньої осени або взимку мають відбутися спільні академії, або святкові сходини, присвячені заснуванню й розвитку Пласту на Закарпатті. Нове число „Вісника" вийшло в гарному мистецькому оформленні обкладинки, з гербом Карпатської України, написом „Вісник", виконаним під дерево, та мапою Карпатської области України, роботи мистця Ярослава Паладія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Опіка над злочинцями

Окрема організація „лівих" американських адвокатів, так звана Крайова Гілда Адвокатів, розіслала до різних осіб листа з закликом жертвувати на створення при в'язниці в Аттиці в Нюйоркському стейті станиці тієї Гілди, яка служила б правною обороною в'язням у зв'язку з бунтом 9-13 вересня ц. р., який закінчився трагічним загином 43-ох осіб. Ця станиця Гілди мала б також вислухувати скарги в'язнів з Аттики на в'язничні умовини і стояти до послуг в'язням під час їх переслухування. Невідомо, який був остаточний вислід того заклику. Але в пресі появилася відповідь судді Фреда Морріта з Бруклину, який теж дістав такого листа.

Отож, названий суддя запитував, чи Гілда адвокатів збирає гроші також на родину сторожа, що його вбили в'язні на самому початку бунту, і на родини 10-ох в'язничних сторожів, які згинули під час приборкування бунту. Далі, суддя слушно запитав, чи милосердні адвокати поцікавились коштами лікування 28-ох поранених в'язничних сторожів, що їх схопили були в'язні, і чи ті адвокати поцікавились жертвами вбивників, вломників і злодіїв, які відсиджують кари в'язниці...

Лист адвокатської Гілди — це клясичний приклад однобічної опіки над злочинними елементами в Америці поруч із нехтуванням інтересами мирних громадян. Це той односторонній лібералізм, який виявився у деяких постановах Найвищого Суду за часу головування в ньому Ерла Воррена, коли запідозреним у злочинах, арештованим і підсудним признавалось такі широкі права, які значно утруднювали боротьбу проти злочинства. Обмежування свободи рухів поліції проти учасників заворушень ішло по тій самій лінії — більшої опіки над порушниками законів, аніж над льояльними громадянами. Цей односторонній і надмірний лібералізм, що прикривається обороною конституційних прав людини, спричинився до зросту зухвальства ворогів закону й порядку, внаслідок чого покривдженими стали спокійні громадяни. Суддя Меріт правильно запитав авторів тієї збіркової листи, чи вони, думаючи про добро в'язнів, думають також про добро поліції, від якої залежить життя і безпека вдень і вночі також тих адвокатів та всіх інших громадян країни...

Колгоспна пенсія

Сучасна Україна — це одна з найбільш індустріяльно розвинених країн у Европі. Однак, майже половина населення 47-мільйонової України під маркою „УССР" працює на землі — в колгоспах і радгоспах. Большевицька „революція" зуміла скинути селянина з землі, обманувши його обіцянками про безплатні наділи. Комуністична партія відібрала землю і в багатих, і в бідних, і так стала найбільшим у світі землевласником. Найбільше в цьому експерименті потерпів селянин, і то український, який витворив тисячолітню хліборобську культуру, власну селянську гідність, був постійним джерелом не лише для економічних, а й для культурних сил народу, носієм рідної мови, творцем неперевершеного фолкльору, звичаїв, пісень, звеличником Бога на землі — працею і молитвою.

Загнавши з допомогою штучного голоду в 1932-33 рр. українських селян до колгоспів і до радгоспів, Москва трактувала й трактує селянство, як найдешевшу і найбільш безправну робітну силу. Селянин дає імперському режимові все, а взаміну за свою каторжну працю, за синів у совєтській армії, за дітей на Колимі і в Казахстані дістає від окупаційного режиму такий мінімум, що ця несправедливість кличе про помсту до самого неба.

Тепер совєтська преса опублікувала пояснення щодо пенсій колгоспників. Ще кілька років тому вони взагалі не мали пенсії, і мусіли рятуватися, як уміли. Але збільшення армії прохачів, убогих перехожих, старих бездомних людей, як і натиск з середовища молоді, яка часто не має за що утримувати батьків, внутрі самого СССР, змусили режим поступитись. Тепер колгоспники, які відпрацювали в колгоспі 25 років, можуть діставати пенсію, якщо мають не більше як 0.15 гектара присадибної землі — отже, клаптик землі, і дожили „до пенсійного віку". Але навіть в юридичній консультації в „Радянській Україні" з 12 жовтня не сказано, який той вік. Та пенсія — понадмізерна, не вища за 45 рублів на місяць, але в поголовній масі вона ще менша, яких 20 рублів. Як можна за ті гроші жити, коли сорочка коштує 22 рублі? Не даремно західніх туристів в СССР не пускають на села, де найбільше видко комунізм на практиці.

В. С-ко

ЖОВТНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ

І цього року, як завжди, по всіх містах і селах СССР „трудящі" з червоними транспарентами в численних колонах маршуватимуть перед трибунами, на яких стоятимуть більші й менші „керівники партії й уряду", щоб продемонструвати свою відданість ідеям „Великої Жовтневої Соціялістичної Революції".

У большевицькій мітології „Велика Соціялістична Жовтнева Революція", що відбулась 25 жовтня 1917 року (за новим стилем 7 листопада) — центральний міт, якому присвячено тисячі й тисячі книжок та мільйони статтей. В американській літературі цьому мітові присвятив свою повість - репортаж „Десять днів, які потрясли світ" один із перших большевицьких „попутників" Джон Рід.

Чи була це взагалі революція? Чи була вона велика? І чи була вона соціялістична?

На всі ці питання об'єктивна історія дає неґативні відповіді.

Згідно з „клясичним" визначенням большевицьких ідеологів, „на відміну від усіх попередніх революцій, які приводили до заміни однієї форми експлуатації іншою формою експлуатації, пролетарська, соціялістична революція передає всі засоби суспільного виробництва в руки трудящих, знищує всяку експлуатацію людини людиною і кінець - кінцем веде до повного знищення кляс..."

Демагогічність цієї дефініції прозирає з кожного її слова: бо засоби суспільного виробництва совєтська монструальна держава перебрала цілковито в свої руки, змінивши відповідно і посиливши форму експлуатації трудящих, яких визискують тепер уже не капіталісти та поміщики, а „нова кляса" через свій партійно - бюрократичний апарат. Власне існування цієї нової кляси, червоного дворянства і спростовує ще один міт про „безклясове суспільство", що нібито постало внаслідок „жовтневої революції", яка жадною революцією, а тим паче соціялістичною не була.

Після повалення царату, восени 1917 року в Петрограді (в 1914 році перейменованому з Петербурґу) існувало фактично двовладдя: з одного боку недолугий, очолений Керенським т. зв. Тимчасовий Уряд, що складався переважно з представників ліберальної буржуазії, і з другого — Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет, в якому панували російські соціялісти - революціонери і меншовики. ВЦВК очолював органи „революційної демократії"—ради робітничих і солдатських депутатів.

У боротьбі за опанування рад Ленін уживав найбільш демагогічних гасел — мир з Німеччиною без анексій і контрибуцій, вся земля селянам, усі фабрики робітникам, широко використовуючи для своєї агітації субсидії німецького уряду і деяких нюйоркських банкірів.

Після невдалого большевицького „липневого повстання", здушеного військами тимчасового Уряду, і невдалого виступу ґенерала Корнілова, большевики нав'язали співпрацю з меншовиками та есерами, що, як і Тимчасовий Уряд, боялися, що для „здобутків революції" страшнішою загрозою є „реакція з правого боку", як захоплення влади большевиками, можливостей яких „вожді безкровної Лютневої революції" недоцінювали.

Отак, роздмухуючи загрозу з правого боку, большевики заходились творити бойовідділи „червоної ґвардії" з робітників і студентів, вести широку аґітацію серед численної петроградської військової залоги. На вимоги деяких членів Тимчасового Уряду виарештувати большевицьку верхівку, а передусім Леніна і Троцького, Керенський, спираючись на „основні засади демократії" — відповів рішучою відмовою. „Революційна демократія" вважала за неможливе для себе розпочинати репресії і боротьбу з большевиками, бо це — „партія пролетаріяту". Однак, у відношенні домагань делеґації Центральної Ради, що прибула перед тим з Києва, виявляв Тимчасовий Уряд подивуґідну „твердість", чіпляючись слабнучими руками за фантом „єдиної і неподільної" Росії.

Колись Ленін пустив був крилату фразу про те, що влада, яку захопили большевики, „ валялась на землі". Справді, яка ситуація була в Петрограді напередодні „жовтневої революції"?

Збройні сили Тимчасового Уряду були мізерні: кількасот юнкерів, жіночий батальйон, кількадесят „георгіївських кавалерів", невеликий відділ козаків. Решта військової залоги мітинґувала і зборльшевичувалась або — тримала невтралітет. Внаслідок транспортових трудноців постачання харчів, а зокрема муки до Ленінграду значно погіршало і біля пекарень вишиковувались довжелезні черги жінок, що голосно ремствували на уряд. Під час перевиборів рад робітничих і солдатських депутатів большевики здобули в них більшість. І тоді Ленін, що переховувався в Фінляндії, не зважаючи на спротив більшости членів ЦК, вирішив діяти.

Центральною подією „жовтневої революції" називають совєтські історики так званий штурм Зимового Палацу, де день і ніч засідав Тимчасовий Уряд. Охороняли Зимовий Палац згадані вище військові групки.

Розбурхані Лютневою революцією маси організував Ленін не під гаслом „соціялізму", а під патріотичним гаслом оборони Петрограду від німців, яким буцімто Керенський хотів віддати російську столицю, щоб „здушити революцію" і „реставрувати капіталізм". „Тільки наша партія, — писав він, — перемігши у повстанні, може врятувати Пітер". Про захоплення влади своєю партією він не згадував ні словом.

Загони „червоної ґвардії", також нечисленні й слабо озброєні, не представляли собою грізної сили і створений при раді робітничих та солдатських депутатів Військово - Революційний Комітет вагався розпочинати рішучі дії, вважаючи, що двох-трьох полків донецьких козаків було б досить, щоб розігнати всю „червону ґвардію". До цих „нерішених" належав тоді і Сталін. Але Ленін наполягав.

25-го жовтня большевики перейшли в наступ, займаючи залізничні двірці, телеграф, пошту, мости, електрівні, а також Марійський палац, де засідав Передпарлямент.

Ленін вимагав штурму Зимового Палацу. На тисячах

(Закінчення на стор. 3-ій)

Р. Грицик

ФРАНКО ПРОЩАЄ СВОЇМ ВОРОГАМ

Коли перемога стала рішуче перехилятися на користь Франсіска Франка, багато еспанських лібералів почали втікати з Еспанії. Тисячі інших еспанців з різних причин не могли або не хотіли втікати. Не бувши певними, що Франкові прихильники, націоналісти, не вважають їх за проступників, вони воліли переховуватись, ніж наражатися на можливу кару.

Мануель Кортес Кверо вийшов уперше на вулицю 12-го червня 1969-го року в селі Міхас, біля Маляґи, проживши половину зі своїх 64-ох літ, скриваючись у своїй власній хаті.

Мануеля Кверо вивела на світ Божий індульто (амнестія), яку проголосив Франків уряд 1 квітня 1969 року. Була це восьма амнестія від 1945-го року. Всі попередні стосувалися осіб, які вчинили деякі політичні провини за час республіканської доби 1931-36 років. Остання амнестія стосувалася всіх тих, що провинилися перед 1 квітня 1939 р. В цій амнестії згадувано різного роду провини, починаючи від участи в апараті республіканської влади аж до розстрілювання націоналістичних вояків і прихильників націоналістичного режиму. До „індульто" була додана заява: „Нині можемо сказати, що війна скінчилася остаточно з усіми своїми наслідками".

Протягом багатьох тижнів після проголошення амнестії з 1969-го року кільканадцять людей, таких, як Кортес, перестали ховатися. Між ними був Педро Ноляско із Ляс Пальмасу (Канарські острови), 63-літній колишній водій автобуса. Він провів майже 33 роки в невеликій спальній кімнаті, з якої відважувався виходити лише вночі. Ноляско, комуніст, прожив усі ті літа, вірячи, що він був на списку „найбільш пошукуваних злочинців". Одначе, націоналісти зовсім забули про нього, хоч за арештування його свого часу була визначена нагорода в сумі 3.000 пезетів (46 долярів).

В Вієскасі біля Хако колишній шофер вантажного авта все ще живе в холодній кімнатці над ґаражем, який колись належав його приятелеві. Той приятель уже давно помер, але його син і далі дбає про свого „таємного" гостя, доставляє йому харчі, тютюн і новини зі світу. Вієскас лежить від французького кордону всього за кілька миль, отже доволі близько, щоб той шофер міг утекти колинебудь за тих 33 роки. Одначе, кажуть, він такий боягуз, що не важився вийти із арешту, який сам на себе наклав. Злочин, до якого він почувається, це було те, що він довозив товари льоялістам, які побили італійців біля Ґвадаляхара в 1937 році.

Далеко на південь, у прибережному селі Торревісха, на половині дороги між Аліканте й Картаґеною, інший „в'язень" усе ще переховується у комірчині свого дому — без вікон, розміром усього 6 на 9 стіп. Через шість місяців після проголошення „індульто" командант місцевої поліції, з нагоди, що той чоловік нездужає, проголосив спеціяльну амнестію, виготовлену на ім'я і прізвище нещасника і дав підписати її посадникові, що був його давнім другом. Одначе, цей боягуз і далі переховується, хоч недуга його загострюється.

В Монтізоні, недалеко Лінаресу, згадують старенького полатайка, якому незабаром сповниться 90 літ. Він скривався під час війни в покинутій селянській хаті, бо боявся, що його покарають за те, що його син був ляйтенантом у льоялістичній армії. Монтізон невеличке містечко, але ні один його мешканець ніколи не бачив цього полатайка за всі ті літа — хіба як невиразну-примарну з'яву вночі, що крала яйця і городину для прожитку.

Чого ж ті люди й далі скриваються? Який страх держить їх у добровільному арешті? Мануель Кортес Кверо говорив про себе на еспанській телевізії, незабаром після того, як вийшов у світ 1969 року.

„Спочатку, — говорив він, — я боявся за своє життя, боявся кари. Тоді покарали багато людей, були також концентраційні табори, було досить причин засудити мене за те, що я був війтом Міхаса. В 1945 році, коли проголошено перше „індульто", скасовано концентраційні табори і кару смерти, тисячі республіканців все ще були ув'язнені. Я не хотів піти до арешту. А потім, коли я постарівся, постав інший рід страху: я боявся вийти, знаєте чого? Боявся, що переконаюся, що я помилявся, що перебільшував свою вину, що провів усі ті літа в цій кімнатці нізащо. Цей страх, вірте мені, був жахливіший, ніж будь-який інший".

Леся Лисак

ІСТОРІЯ ДВОХ ДОЛЯРІВ

Коли спершу трицентові, а відтак шестицентові поштові марки підскочили до восьмицентових, Іванка вирішила, що вже найвищий час попросити свого шефа про підвищення платні. Вона працювала в американській комерційній установі, виконуючи так звану „чисту працю". На ділі це означало, що її навантажили обов'язками щонайменше трьох „простих" робітників, за яких вона мала відповідати. Категорію службовців, до яких належала Іванка, називали у фірмі високопарним словом „екзекутива".

Проте, гарні американські титули не завжди йдуть впарі з добрими прибутками. Місячна „екзекутивна" платня Іванки ніяк не покривалася з вимогами її доволі скромного життя. Бо за кілька років кошти прожитку підскочили вгору мов шалені, а Іванчині прибутки стояли мов замуровані. Іванка скликала „родинну нараду", тобто єдиного члена своєї родини — старенького батька, і заявила:

— Тату, з цією моєю фірмою і платнею — доходить до нікуди. Всі знайомі вже давно дістали значну підвишку, а тільки я одна мушу латати кінець з кінцем смішно малою, передевальваційною платнею. Я піду до шефа і скажу йому просто...

Тут родинну нараду перервала добротлива усмішка батька - емерита, колишнього „пана меценаса", адвоката на рідних землях:

— Не псуй собі здоров'я нервуванням, доню. Нам ще, слава Богу, зле не живеться. На харчі і світло покищо вистачає. А зимового плаща купиш собі на сплати. Підожди, за десять днів я одержу пенсію — цілих дев'ятдесят долярів і тридцять центів. Буде на першу рату".

Старий радник, який колись обороняв політичних в'язнів у польських судах, знаходив у собі силу дивитися на життя з ясної сторони. Навіщо хвилювання, якщо скупа фірма і так не дасть підвишки?

У комерційному світі віддавна існує правило: дешево купити — дорого продати. У цьому випадку — дешево купити добру людську силу, хист, працьовитість. А до того колишній адвокат не послуговувався книжковою теорією. Окрім давньої адвокатської практики, він мав ще іншу — життьову. Здобуту тут, на еміґрації. У характері прибиральника. Бо яку іншу роботу міг дістати старший пан, який приїхав до Америки із дуже обмеженим знанням англійської мови? І тому „родинні наради" кінчалися усмішкою людини, яка знає тверде життя: „Будь вдоволена з того, доню, що маєш хоч малоплатну, але не найгіршу працю. Бо і з працею тепер сутужно. А гроші, чи їх більше, чи менше — все одно розійдуться".

Інколи, коли Іванчин хатній бюджет ніяк не хотів „збалянсуватися", вона протестувала:

— Алеж, тату! Вони мене використовують! Від мене вимагають щораз більше праці, а платня не збільшується ані на цента!..

Тоді старенький меценас похитував головою:

— Ще так зле не є, Іванко. Не нарікай. В сибірській тайзі було б куди важче...

Старенький мав рацію. Коли б вони не були виїхали за океан — були б там опинилися. Якщо б, очевидно, залишилися в живих...

Та все таки того дня, коли поштові марки підскочили знову, Іванка таки здобулася на відвагу і пішла до свого шефа. Вона пробувала пояснити йому, що її заробітки зовсім неспівмірні із видатками, та шеф тільки нетерпеливо скрикнув:

— Не морочте мені голови! Я дуже зайнятий. Зрештою, фірмовий бюджет не передбачає ніяких підвишок платень. Тепер тяжкі часи. Не гайте часу, ідіть працювати. І не забудьте, що сьогодні після праці маєте взяти участь у щорічному бенкеті нашої фірми!

За своїми турботами Іванка зовсім забула про цей бенкет. Замість трохи відпочити по роботі вдома, треба було просидіти кілька годин за столом, вислухуючи нудні і довгі промови шефів фірми. У цих промовах говорилося про великі осяги фірми і ще більші пляни на майбутнє.

Цим разом головний шеф навіть похвалив деяких особливо сумлінних службовців і урочисто проголосив роздачу нагород. На велике Іванчине здивування, проголосили теж її прізвище. В першій хвилині вона не повірила своїм ушам, та зараз же скарбник фірми із сахариновою усмішкою вручив їй коверту з нагородою. „Буде новий зимовий плащ!" — всміхнулася в думках Іванка.

Ясно, що за бенкетним столом не випадало відкривати коверти, і Іванка зробила це щойно на паркувальній площі, де залишила своє старе авто. Там треба було заплатити за додаткові години паркування. „Чи матимуть вони здачу?" — промайнула в Іванки думка, коли відкрила коверту, але сумнів відразу зник.

У коверті було два, трохи пожмакані, однодолярові папірці. Одного доляра Іванка подала робітникові, який відбирав оплату за паркування. Від нього одержала двадцять п'ять центів здачі. Решту привезла до хати.

— Як же там було на бенкеті, доню? — привітав її усмішкою батько.

— Добре, тату. Дали кусок курки і товчену картоплю. Було вісім промов. І також дали нагороду за сумлінну працю.

— А я не казав, що фірма тебе оцінює? — всміхнувся старенький. — Тепер уже напевно збалянсуєш свій бюджет. І купиш собі плаща на зиму.

Іванка подала йому коверту. „Там було аж 2 до-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ІЗ СВІДЧЕНЬ ІБРАГІМА

(7)

Дуже часто на руку комуністам в СССР діють тут ті, кого й лівими важко назвати. Ось мені вже тут, у З'єднаних Стейтах, розповіли про один дуже цікавий випадок. У Тан, генеральний секретар ОН, готував до століття з дня народження Леніна, сеото рік тому, промову. А в тій промові були слова про „гуманізм" і „велич" Леніна, „великого державного діяча". Довідавшись про підготову таких урочистостей в ОН, деякі люди виступили з протестом на адресу У Тана. І тільки тоді він збагнув, що його промову сприймуть кепсько. І її не виголосив. Але він її готував, і вже це говорить про те, наскільки глибоке тут проникнення комуністів. Адже щоб назвати Леніна гуманістом, людиною совісти, треба зовсім не знати тієї людини. А це ж була одна із найстрашніших особистостей в історії, яка не визнавала ніяких принципів і свідомо йшла шляхом терору з першого ж моменту, як тільки прийшла до влади.

У зв'язку з цим випадком розповім, що діється з тим іменем — Леніна — в СССР. Коли підготовлялись відзначати століття з дня його народження, то совєтські пропаґандивні установи зробили найбільшу помилку, на яку вони тільки здатні. Вони впродовж приблизно півтора року не скидали прізвище Леніна з газетних шпальт, радіо і телевізійних передач. На всіх зборах починали й закінчували іменем Леніна. І кінець-кінцем викликали у людей таку ненависть до Леніна, що жадна аґітаційна кампанія в країні, яку провадять антисовєтські елементи, не могла б мати більшого успіху! Вони добилися того, що ім'я Леніна в СССР тепер це неначе засіб на блювання.

Раніше годі було почути анекдот про Леніна. Можна було почути про Сталіна, про Хрущова, про совєтську владу, але ім'я Леніна — це було щось таке, святиня не святиня, щось недоторкальне. Всі казали, що ось за Сталіна було погано, а коли б був Ленін, то було б і життя інакше. І ось довели людей тією кампанією до того, що в людей Ленін пішов горлом, і святиню — розтоптали. При тому розтоптали так, що ви й уявити собі не можете. Тепер по СССР розгулює ціла серія анекдотів про Леніна. І що характерно: анекдоти про совєтську владу, про Сталіна чи Берію завжди пронизані якоюсь ніби пошаною до сили, а анекдоти про Леніна страшенно брудні. У них він обов'язково фіґурує або з проститутками, або займається онанізмом, або хворіє на сифіліс. До того ж все це робиться з особливою злобою, мовляв, ось останнє, що ще в нас було — розтопчемо і затовчемо у багні.

Ті анекдоти розповідають серед молоді, в студентському середовищі. При тому є вже й своєрідні фахівці в кожній середній школі і в інституті, які вміють наслідувати особливості мови Леніна: його ґаркавість, його специфічні вислови, відомі з промов. І все це робиться під такий реґіт слухачів, що дійсно доводиться тільки дивуватись. Насправді ж дивуватись нема чого. Ленін був довгі роки якимось „табу", і тепер, коли вже його топчуть, то топчуть із насолодою.

Ще одна фігура була недоторкальною: борець за совєтську владу Чапаєв. Це був народний герой, і до нього ставилися з великою пошаною. Він увійшов в історію революції, як дуже чиста особистість. Він і справді був свого роду представником російського народу. І ось, уявіть собі, що в СССР за останні місяці з'явилися анекдоти про Чапаєва. Його малюють в цих анекдотах цілковитим дурнем і нікчемою. Ці анекдоти вже виповнені не брудом, а глупотою Чапаєва. Ну, ось, наприклад, звертається Чапаєв до свого адьютанта Петьки: „Ось, Петька, війна закінчиться і я відкрию консерваторію!" — „А що, Василю Івановичу, музику любиш?" — „Та ні, Петька, я люблю консерви!" Розумієте, сам анекдот настільки дурний, що з цієї дурноти й смієшся. Так особу Чапаєва виставили тепер на посміховище, і не залишилось до нього ніякої пошани, ніхто його не вважає за героя. І це знову ж таки могутній удар по внутрішньому стану совєтського обивателя. Це вибивання із совєтської людини останніх решток віри в совєтський режим.

Тепер хочу розповісти вам кілька фактів про поворотців. Це цікаво, як відноситься совєтська влада до людей, які перебували за кордоном і, захворівши на ностальгію, повернулись до СССР. Як правило, їх зустрічають дуже добре: влаштовують у чудовому готелі, оточують увагою, і роблять це, звичайно, з однією метою — їх хочуть показати кореспондентам закордонного радіо й преси. До них їх возять, їм демонструють і, одночасно, починають їх „обробляти" на пресових конференціях.

Крім того, їх викликають у відповідні урядові установи і пропонують спочатку м'яко, що ось, мовляв, ви совєтський громадянин, ви повинні допомогти нам викрити ту неправду, що вас оточувала на Заході, і тому ми вас прохаємо виступити й розповісти про все це людям тут. При тому натякають: „Ви ж розумієте — ваше повернення зв'язане з певними наслідками, і від вас залежить, як складеться ваша доля. Ви повинні розуміти, що самі повинні будувати ваше життя"... — Слабі люди звичайно капітулюють, і їм дають текст виступу, який вони повинні прочитати на пресовій конференції. З того моменту вони стають зброєю в руках КҐБ, обливають помиями країну, в якій жили довгі роки і користувалися всіма благами свободи та демократії; розповідають, як їх там пригнічували, принижували, кривдили, як вони там голодували, ходили обідраними, жили в халупах.

Так триває неділю, дві, місяць, два, поки та людина всім не набридне, поки її виступи не втратять сили. Тоді, як правило, її відсилають кудись подалі на місяць, іноді на півроку, бо все таки кореспонденти із-за кордону можуть поцікавитись, де вона перебуває — і тоді її привезуть і покажуть. А потім 90% із 100 таких людей заарештовують і відсилають до таборів. Така була доля, досить голосна, Голуба, який у 1962 році повернувся був в СССР із Західньої Німеччини. Та це була нікчемна особа, тож немає чого й дивуватись, що КҐБ його швидко опрацював. Скільки він вилив помий на Европу, на людей, які його тут так щиро вітали! А потім одного дня він з'явився в нашому таборі, в Потьмі. Приїхав в елеґантному убранні, в новому плащі, ну, його, скажу відверто, земляки-українці відповідно й зустріли: показали йому місце в бараці не на нарах, а під нарами і вибили як слід за ту його поведінку.

Багато таких туди прибувають. Так, я бачив студента, який закохався був у якусь дівчинку в Швеції й залишився, а коли вона розлюбила його — повернувся. Бачив грузинського князя, який прожив більшість свого життя у Франції, а потім захворів на ностальгію й повернувся, та ще й привіз із собою своїх дітей — і всі вони цілою родиною потрапили в табори. Так, за нізащо, нібито розповів антисовєтський анекдот, а насправді він нічого такого й не розповідав.

(Далі буде).

Свято Помісности і річниця Синоду УКЦ в Глен Спей, Н. Й.

Останні дні місяця вересня та перші дні жовтня 1969 року, пригадують нам велику подію: благословення собору Божої Мудрости Св. Софії та відбуття Четвертого Архиепископського Синоду Української Католицької Церкви, під проводом Блаженнішого Верховного Архиепископа — Митрополита Иосифа Сліпого у вічному місті Римі.

Враження з римських святкувань, навіть сьогодні тяжко переказати. Небуденна подія записалася глибоко у серцях вірних Української Католицької Церкви і тому наші парафії, у другу річницю — історичного значення цю подію, відтворюють.

Заряд церкви із своїм парохом о. д-ром Михайлом Гринчишином ЧНІ, в українському селі в Глен Спей, Н. Й., відсвяткували дня 26-го вересня ц. р. віднову Помісности та другу річницю IV Архиєпископського Синоду. Отець парох М. Гринчишин відслужив Божественну Літургію в намірені Віднови Помісности Нашої Церкви та в намірені українського народу.

Після Літургії, в церковній залі, д-р Степан Ворох виголосив доповідь, присвячену Віднові Помісности та Другій Річниці IV-го Архиепископського Синоду.

Вправді, це вже час повакаційний, одначе мешканці Села, як і прибулі миряни заповнили Церкву, а багато з них прийняли св. причастя. Поважне число громадян вислухали доповіді. Попередив її о. парох представивши доповідача та провівши молитву. Молитвою — Богородице Діво закінчено доповіді та святкування у нашому Селі в Глен Спей.

Д-р інж. Маркіян Клюфас

НАУКОВЦІ В АТОМОВО - ДОСЛІДНІЙ ЛЯБОРАТОРІЇ в Батавії, Ілл., мали важке завдання: як почистити довжелезні рури в апаратурі тієї ляброраторії? Врешті вони знайшли таку розв'язку: до видресованого ховрашка „Фелісії" прив'язали щітку й пустили його рурами. Відчувши, що десь далеко пахне смачна куряча печінка, „Фелісія" швидко пішла вперед, вичистила руру і в кінці — добре попоїла. Тепер вона перебуває там на „праці".

Святочне відзначення помісности УКЦ в Монтреалі

За благословенням Владики Кир Ісидора і при співдії священиків Монтреальського Деканату та складових українських громадських організацій — Президія Ради за Патріярхат УКЦеркви здійснила заплановане святкування в дні 3-го жовтня — в другу річницю IV Архиєрейського Синоду — Помісности УКЦеркви.

По всіх 7-ми церквах відправлено Богослуження в намірені УКЦеркви і виголошено проповіді — місцевими душпастирями. Теж переведено по всіх церквах поіменну збірку пожертв, в конвертах, на Патріярхальний Фонд. Того ж дня в залі парафії Успіння Божої Матері на Роземонті, о 4-тій год. по полудні відзначено Помісність УКЦеркви святочною програмою: Хор Успіння Божої Матері під мистецьким проводом Ростислава Куліща залочаткував свято співом Отче Наш — Київського напіву. Відтак, о. Яр. Гайманович зачитав вступне слово. Цей хор відспівав ще пісні композицій Сарті і Нанке.

Доповідь, опрацьовану на базі історичних джерел і наявної дійсности, виголосив Богдан Климовський.

Хор при парафії св. Івана Хрестителя під мистецьким проводом п-і Марійки Чолій відспівав пісні Леонтовича, Котка і Яциневича. Солістами в першій пісні були: Михайло Кукур, бас, Дм. Паньків — тенор, а Тереса Костик — сопран, співала в першій і другій пісні. „Божий люд" — у формі релігійно-філософського псалма — укладу Богдана Климовського, з питомим мистецьким переданням рецеттнував Євген Костюк. Кінцеву частину святкувань завершив чоловічий хор „Україна" при філії УНО під мистецьким керівництвом Івана Козачка піснями: М. Вербицького, Е. Козака і М. Гайворонського, при музичному супроводі Люби Пукас. Спільно з численною пиблікою національним гимном закінчено святкування Помісности УКЦеркви.

Відрадним явищем було і те, що між присутніми гістьми на залі і співаками хору „Україна" були учасники українського православного ісповідання.

Попадинець Дмитро,
мiстоголова і орг. реф. Президії Ради УГО

Проф. Іван С. Коропецький видав монографію...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

галузі тяжкої промисловости у віддалених від кордонів районах СССР. Така політика, очевидно, допомогла СССР під час війни з Німеччиною, хоча автор припускає, що коли б отак зужиті ресурси були вкладені в Україні, можливо, що СССР був би набагато краще підготований до війни.

Проблеми географічного розміщення совєтської промисловости, а зокрема промисловости України, ще недостатньо розроблені в науці західнього світу. Тому рецензована книжка є побажаним вкладом до пізнання даної проблематики в англомовній літературі. Іван С. Коропецький є також автором підрозділу „Промисловість" в 2-му томі англомовної „Енциклопедії Українознавства". Він розпочав свою освіту в Німеччині, а закінчив докторатом на Колюмбійському Університеті і є тепер звичайним професором економічних наук у Темпл Університеті в Філядельфії. Він є теж активним співробітником УВАН.

Книжка в твердій оправі, має 220 сторінок, включає бібліографію та індекс, коштує 11.95 дол. Її можна замовляти, пишучи до:

The University of North Carolina Press, Chapel Hill, North Carolina 27514. Англійський заголовок книжки: I. S. Koropeckyj, Location Problems in Soviet Industry Before World War II: The Case of the Ukraine.

ІСТОРІЯ ДВОХ ДОЛЯРІВ

(Продовження зі стор. 2-ої)

(Продовження зі стор. 2-ої)

ляри, тату, але я мусіла заплатити за паркування авта".

На другий день була неділя. Старенький радник, як звичайно, пішов з донькою до церкви. На розі вулиці зустріли безногого жебрака. Іванка вийняла з коверти „кводра" і поклала в простягнуту руку каліки. А решту нагороди від фірми вкинула в церкві до пушки для хворих залишенців в Европі.

Глянувши з усмішкою на батька, шепнула:

— Дякувати Богу, що ми тут, а не на Сибіру.

РІДНІСНИЙ ЮВІЛЕЙ

У жовтні ц. р. сповниться 20-ть років ревної праці Марійської Дружини Пань при церкві св. І. Хрестителя у Нюарку Н. Дж. Наша організація існує під покровом Благовіщення Пречистої Діви Марії і вже цей саме факт чітко визначує ціль і завдання Марійської Дружини. Перша й найважливіша ціль цієї організації це плекання і поширювання культу Богоматері й розбуджування та закріплювання в серцях вірних любов до Пречистої Діви Марії. Для досягнення цієї шляхетної цілі являються щомісячні сходини членів, які пов'язані з релігійними гутірками, доповідями та найважливіше участею у Богослужбах і частим прийманням св. причастя. Крім духовних вправ, молитов і реколекцій, Марійська Дружина присвячує чимало часу харитативній праці, допомагаючи Церкві, а зокрема спішить з поміччю юнакам, які мають стати священиками нашої Церкви. Вже довгі роки наша організація утримує питомців у духовних семінаріях у вільному світі, тимто Їх Блаженство Кир Иосиф поблагословив оці гарні та конечні труди нашої Дружини.

Під цю пору Дружина начислює 40 членкинь. Її основано в жовтні 1951 р. Першою її головою була бл. п. Олена Гординська. Потім довгі роки Дружину очолювала Ірина Гайдучок, а тепер головою від 1964-го р. є Юлія Добош. Духовними опікунами впродовж 20-ти років були Отці Редемтористи, а саме: о. Володимир Краєвський, бл. п. о. Іван Бала, о. Дмитро Лаптута, о. Михайло Гринчишин, а під цю пору о. Леонтій Міня.

Членкині постійно присвячують свої молитви та апостольську працю справі прослави Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького—святим. Досі зібрано та дальше продовжується збірку грошей на окремий фонд видання творів Слуги Божого Андрея, які дуже необхідні для завершення беатифікаційного процесу князя нашої Церкви—благовістителя єдности всіх християн!

Дружина присвячує чимало праці також на фонд нашої місцевої Церкви, зокрема на побудову так необхідного в нашому церковному обряді іконостасу. На головну ікону, то є ікону Божої Матері, призбирано вже поважну суму грошей. Віримо, що наші членкині щедро пожертвують на цю ціль, як тільки почнеться здійснювати плян будови іконостасу. Треба теж згадати, що Дружина склала пожертви на Собор Св. Софії і на відновлення чудотворної ікони Жировицької Матери Божої у Римі в храмі святих Сергія і Вакха.

Не можна поминути ще й те, що Дружина крім своєї харитативної акції на терені нашої громади, як поміч убогим і хворим, допомагає теж і залишенцям у Польщі, в Австрії і Бразилії. Допоміжну руку простягнено нашим монахиням у Польщі, висилаючи їм релігійного змісту книжки, катехизми, не згадуючи вже про матеріяльну допомогу.

З нагоди 20ть літнього ювілею відбулися у церкві св. Івана Хрестителя у Нюарку триденні реколекції, а саме в днях 14-15 і 16 жовтня ц. р. Проповідував місіонар і основник Марійської Дружини на землях Західньої України та її духовний провідник, автор багатьох релігійних праць, о. д-р Іриней Назарко з Канади.

20-ЛІТТЯ КРЕДИТІВКИ В АВСТРАЛІЇ

Аделаїда. — У 1951 році в Аделаїді українці в складі 40 осіб заснували Українську Кредитову Кооперативу. Нині ця кредитівка нараховує 290 членів, а її уділовий капітал, вкладені ощадності і резервовий фонд становлять понад 90.000 долярів. „Вільна Думка" в ч. 36/1971 інформувала, що „кредитівка платить за ощадності більші відсотки і бере від позичок менші відсотки, ніж австралійські банки, при повній безпеці вкладів і уділів". Все таки, ця кредитівка, не дивлячись на значні виплати, зуміла заощадити понад 10.000 долярів. Учні Української Школи складають у ній свої щотижневі малі ощадності.

ТЕЛЕВІЗОР ДЛЯ АВТ

Завод „Катіон" у місті Хмельницькому розпочав випуск нового портативного телевізора з екраном розміром 13 сантиметрів у довжину. Телевізор назвали „Електроніка — ВЛ 100", він живиться з електричної мережі, або із батерій, його можна встановити в авті чи автобусі. Вага телевізора 2,8 кілограма. З допомогою висувної антени можна бачити телевізійні програми на віддалі 40 до 70 кілометрів від телевізійного центру.

Перед Святом Лесі Українки в Ню Йорку

Ню Йорк. — Заходами Метрополітального Ювілейного Комітету для відзначення 100-річчя з часу народження великої поетки і драматурга Лесі Українки, у суботу 20 листопада в Фешен Інституті Технології при 27-й вулиці відбудеться Свято Лесі Українки. Його відкриє п-і Іванна Рожанківська, промову виголосить П. Андрієнко-Данчук, а в мистецькій частині виступить „Студія Мистецького Слова" під керівництвом відомої театральної діячки п-і Лідії Крушельницької. Студійці виконають програму з творів Л. Українки у двох частинах. У 1-ій частині: „Прокляття Рахилі", монолог Міріям із „Одержимої" та драматичну поему „Иоганна, жінка Хусова". Перша частина мистецької програми підібрана п-і Лідією Крушельницькою так, щоб глядач-слухач мав перегляд розвитку релігійної філософії від Адонай, з його кличем „око за око", чого вже не може повністю сприйняти героїня Міріям, вагаючись між Старим і Новим Заповітом, — до гуманного християнського вчення до ідеї Ісуса Христа, які повністю розуміє і сприймає інша героїня — Иоганна. У другій частині програми Свята Лесі Українки „Студія Мистецького Слова" покаже з „Адвоката Мартіяна" діялог Мартіяна і Ізогена, на тему чистої ідеї християнства та її відношення до національних ідей; „Грішницю" — про підпорядкування власних ідеалів національним, і в кінці — уривок із 3-ої та 5-ту дію прославленого, забороненого в Україні большевиками твору Лесі Українки „Боярня". Музичне оформлення в руках д-ра Ігоря Соневицького, хореографія Ольги Ковальчук-Івасівки, сцену і костюми оформила Марійка Щуст, за освітлення сцени відповідає Іван Клюфас. Заповідається імпреза, якою українки Ню Йорк гідно вшанує велику поетку українського народу Лесю Українку.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЖОВТНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ

(Продовження зі стор. 2-ої)

картин совєтських малярів, у тисячах книжок і кінофільмів зображено цей „героїчний штурм" з сотнями убитих і поранених, а зокрема корабель „Аврору", що буцімто пострілами своїх гармат допоміг штурмовикам осягнути „історичну перемогу", яка „розпочала нову еру в історії людства".

З численних спогадів штурмовиків і оборонців Зимового Палацу наводимо дещо із спогадів Марії Бочарнікової, що служила як унтерофіцер у 1-му Петроградському Жіночому Батальйоні („Новий Журнал", кн. 68). 1962):

25-го жовтня 1917 р. о 8-ій год. вечора батальйон дістав наказ вийти на барикади перед Палацом. За барикадами вже засіли юнкери. О 9-ій год. вечора большевики пішли в атаку. Атака „захлинулась". Керенський потайки виїхав з роверистами, після чого вони відразу „почервоніли" і теж взяли участь в наступі на Палац. Тим часом частина матросів потайки перейшла через Ермітаж в Палац, і виповнила його коридори. Об 11-ій год. почала бити артилерія. Серед юнкерів були поранені, в батальйоні — одна убита. Пролунала команда: „Батальйонові вернутись у будинок!" Величезну браму замкнули ланцюгом. Юнкери склали зброю, жінки ще трималися. В залі, де вони зібралися, з'явився з большевицькими матросами поручник і заявив: „Усім наказано скласти зброю". Міністрів Тимчасового Уряду арештовано.

Так насправді виглядав цей „історичний штурм", що завершив переворот, названий „Великою Соціялістичною Жовтневою Революцією".

До речі, славнозвісна „Аврора", що й донині стоїть заякорена на Неві, як історична пам'ятка, як вирішальний учасник „героїчного штурму", згідно з авторитетними ствердженями декого із її залоги стріляла на Зимовий Палац... сліпими набоями.

ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ВИЇДЕ американський секретар скарбу Джон Коннелі, як персональний репрезентант президента Ніксона на інавгурацію тамошнього президента Нґуєна Ван Тієу. Коннелі відвідає при цій нагоді й інші країни у Південній Азії й на Далекому Сході, між ними найвірогідніше — Японію.

ТУСМ заповідає демонстрацію в Чикаго

В п'ятницю, 29-го жовтня ц. р. в годині 5-ій пп. пічнеться одноденна голодівка — стійка з свічками над гробами сл. п. А. Горської і сл. п. Сороки в центрі міста Чикаго на великій площі „Сивик Сентер" під скульптурою Пікасса. Від 11-ої години увечері стійкувати матимуть право лишень студенти і старші громадяни від 18-го року життя з огляду на чикагський міський закон.

В суботу 30-го жовтня на площі „Сивик Сентер" і на вулиці Стейт стріт у Чикаго відбудеться величезна демонстрація проти вбивства Москвою сл. п. А. Горської і сл. п. М. Сороки та проти заслання Архиєпископа Василя Величковського. Демонстрація пічнеться в годині 2:30 пп. Автобуси вирушатимуть з-під дому Осередку СУМА ім. Миколи Павлушкова при вулиці Чикаго евеню ч. 2457 — захід у Чикаго в годині 2-ій по пол.

В програмі демонстрації: похід з синьо-жовтими національними прапорами, тризубом, побільшеними портретами вбитих героїв і кацетника, їхніми домовинами та транспарентами в колі площі „Сивик Сентер" та на головній вулиці Чикаго Стейт стріт від Рандолф до Ван Бюрен, за згодою міського правління. Відтак відчитаний буде відповідний меморандум в українській і англійській мовах. На кінець спалення прапора червоного московської імперії та відспівання українського національного гимну.

Стійку і демонстрацію організує Осередок Діяльности ТУСМ ім. Миколи Міхновського в Чикаго. Закликаємо всіх українців і прихильників української визвольної боротьби з Чикаго, Гаммонд, Палатайн і Милвокі до участи, а зокрема молодь і студентів.

О. Ч.

В Австралії відкрились можливості творити Курси Українознавства при державних школах

Канберра. — Президія Союзу Українських Організацій в Австралії, СУОА, звернулася з запитанням до стейтового уряду Вікторії, чи уряд згідний дати дозвіл на відкриття суботніх українських шкіл при державних середніх школах у тому великому стейті? Президія СУОА покликалась на факт, що при деяких державних школах діють подібні національні суботні курси. У відповіді із стейтового уряду сказано, що офіційно надається змога бажаючим творити суботні Курси Українознавства при державних середніх школах, і що такі курси вже мають інші національності. Ця вказівка стосується як стейту Вікторії, так і Південної Австралії. У ній є певні застереження щодо викладачів на таких курсах, бо повинні бути фахівцями, і кількости учнів чи студентів. Тижневик „Вільна Думка" з Сіднею в числі 33/1971 в редакційній „Використати нагоду" подав, що ще „залишаються інші стейти Австралії, в яких треба також справу державних Курсів Українознавства досліди т и, і якщо можливості для їх заснування є такі самі, як у Вікторії, — поробити всі заходи, щоб у наступному році Курси постали й там". Газета зазначає, що т е п е р „слово за нашими громадами, Шкільними Радами, вчителями, батьками й учнями".

ФЕСТИВАЛЬ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ В НЮ ЙОРКУ

У 16 роковини мадярської революції 1956 р. заходами організації Федерації Мадярських Борців за Свободу при активній співучасті американських різних національностей в тому числі українських підготовляється імпреза під назвою Фестиваль Націонaльностей, в якому бере участь понад 20 національних груп міста Ню Йорку. Ця імпреза відбудеться 24-го жовтня в неділю, початок о 4-ій годині по полудні в готелі Рузвельт в залі „Гранд Болрум", Медісон евню 46-а вулиця.

В мистецькій частині першою точкою буде виступ школи українських бандуристів від ООЧСУ 42-го Відділу з Гемстеду під керівництвом о. Сергія Кендзерявого-Пастухова, адміністратор — Степан Кулинич. В другій частині буде виступ танцювальної групи українськ о ї молоді під керівництвом Олени Опріско. Інші національності дають свої національні танки і співи у своїх національних строях.

ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ ТУСМ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Світова Управа Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ, влаштовує в п'ятницю 22 жовтня ц. р. о год. 7:30 вечора в залі „Тризуб" віче на дуже актуальні теми. Доповіді виголосять два молоді українські професіоналісти ТУСМ. мґр Аскольд Скальський (Вашінґтон) на тему „Дискрімінація українців в ЗСА" та мґр Роман Сеньків (Вашінґтон) на тему „Українське революційне студентство". Після доповідей буде дискусія.

СУСТА В ОЛБАНІ

Олбані, Н. И. — Відділ Союзу Українських Студентських Товариств Америки СУСТА, в столиці Нюйоркського стейту Олбані охоплює укр. студентів з Гайскулів, коледжу і частину з провінції. Керує Відділом Марта Кичор, її заступницею Оксана Сіолко, секретаркою Орися Станеська. Як повідомив член СУСТА в Олбані студент Ярослав Скалій, там заплянoвані з рамени Відділу наступні імпрези: 21 жовтня — дискусійна зустріч на тему „Леся Українка", 4 грудня — читання творів Лесі Українки, 12-го — Різдвяна вечеря і вистава, а потім студенти будуть колядувати. 25 грудня 1971 р. сустівці виступлять на радіопрограмі, від 14 до 16 січня 1972 р. — товариські розваги, санкування, спортові гри, 13 лютого — відзначення річниці Крут, а 18 березня — забава.

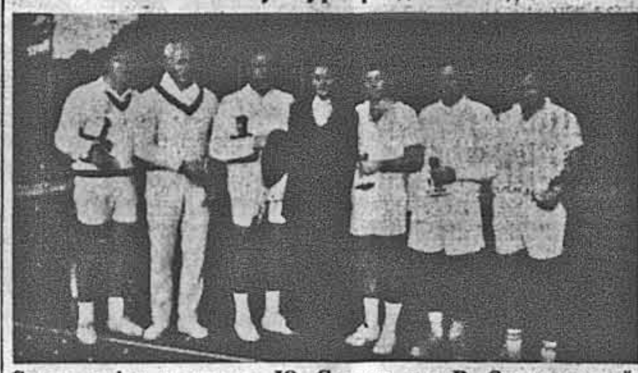
УСПЕНСЬКА ЦЕРКВА

Едмонтон. — Парафія Успення Пресвятої Богородиці будує нову церкву в західній дільниці міста, а стару, дерев'яну заберуть із церковної площі. Біля Успенської церкви збудують також будинок, призначений для дитячого садочка. П і д проводом енергійного душпастиря о. Богдана Снігуровича збірка фондів і сама будова швидко поступають вперед.

„УКРАЇНСЬКІ" КОРАБЛІ

У Миколаєві на суднобудівельному заводі „Океан", що розпочав працю 20 років тому, збудовано нові морські великі кораблі. Місто Миколаїв славиться в Україні, як „місто корабелів". Московські „Ізвєстія" з 1-го жовтня подали назви двох найновіших кораблів: „Яков Рєзніченко" і „Холмогори". Як видко із фото, назви написані російською мовою.

Ю. Савчак і д-р В. Гук здобули перемоги в Тенісовому Турнірі „16" і „8"

Стоять зліва до права: Ю. Савчак, д-р В. Соколовський, д-р В. Гук, „Міс Союзівка" Таня Зазуля, Ю. Петрикевич, Б. Кучинський, З. Снилик.

Кергонксон. Н. И. — Юрій Савчак, в групі чоловіків, і д-р Володимир Гук, в групі сеньйорів, вийшли переможцями тенісового турніру „Шіснадцяти і Вісім Найкращих", який відбувся при чудовій, осінній погоді на Союзівці в суботу і неділю, 16-17 жовтня, 1971. У фінальних грах Ю. Савчак переміг Зенона Снилика 6:2, 6:4, а д-р Гук — Бориса Кучинського 6:4, 6:1. В групах переможених, тобто змагунів з одною програною після першого круга розгривок, переможцями вийшли Юрій Петрикевич, в групі чоловіків, і д-р Володимир Соколовський в групі сеньйорів. Ю. Петрикевич переміг у фіналі Мирона Магета 5:7, 7:5, 6:4, а д-р Соколовський — д-ра Ярослава Рожанковського 7:5, 6:4.

Цей турнір що його вже третій рік підряд улаштовують тенісисти Ю. Савчак і З. Снилик на Союзівці за чаші УНСоюзу, побільшено в цьому році включенням групи вісьмох сеньйорів. Турнір закінчено в неділю церемонією вручення нагород УНСоюзу, що їх одержали усі фіналісти з рук Тані Зазулі, „Міс Союзівки" на 1972 рік. Цим турніром закінчено серію шести тенісових змагань, що їх влаштовано цього року на Союзівці.

Зустріч Буковинців

В днях 18-19 вересня ц. р. на оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина", українське акад. т-во „Чорноморе" з осідком у Філядельфії, влаштувало „Веселу Зустріч Буковинців" з участю представника братнього козацького „Запорожця".

В цій зустрічі взяло участь приблизно 80 осіб із ЗСА та Канади. В її програмі було передбачено коктейл, вечерю-бенкет з мистецько-розваговою програмою, а на другий день, висвітлення фотознімок.

При коктейлю, стрінулись знайомі та друзі, що роками не бачились. Бенкетом, як і рештою програми проводив В. Гнідий, (старший козацтва) яка відбулася без довгих промов, тільки виголошенням привітів.

В мистецькій частині виступали відомі артисти: С. Ахмет як Гриць Зазуля, та п-і І. Кононів та В. Калин, що напереміну, при супроводі д-ра Базаля, виконували дуети та сольоспіви. Їх нагородила публіка рясними оплесками.

В перерві танців, подружжя фон Драгінди із Дітройту виконало різні циркові „фокуси".

На другий день, в неділю преосв. еп. Орест відслужив молебень та панахиду, після чого, Ф. Лукіянович висвітлив на екрані фотознімки та давав пояснення про свою поїздку на Буковину.

Ця зустріч, мала свої світла та тіні. На висоті була організація та програма. Недомагання, вперше оце, чогось не дописала публіка, що раніше так рясно навідувала всі буковинські зустрічі.

Звичайно, такі територіяльні зустрічі були притягаючим магнетом спільн и х здобутків та переживань, та виданням розвідки чи праці про дану територію.

Таких територіяльних комітетів натворилось багато, всеж таки, буковинці перші видали свою працю та прибл. 1.000 сторінок друку. А вслід за ними, з'явилися і другі.

Ф. Лукіянович

Відійшла Гелен Ґарвін

(Посмертна згадка)

Дня 30-го серпня ц. р. померла у Балтиморі на 76-му році життя Гелен Ґарвін — бувша директорка Інтернаціонального Центру — ІВКА, віддана приятелька новоприбулих до ЗСА еміґрантів, в тому часі й українців.

Особливу поміч виказала Покійна Українській Православній Громаді в Балтиморі в 1949-50 рр., коли ще православна громада не мала власної церкви. Вона дозволила безкоштовно користати з приміщення ІВКА кожної неділі, тож там і відбувалися перші Богослуження, які відправляв о. протоієрей Василь Булавка.

В дальшому етапі Покійна прийняла під свою опіку Матірний Союз Українок і врешті зорганізовану н и м школу українознавства. Коли школа перейшла під опіку УКК, то й надалі за дуже поміркованою оплатою користала з приміще н н я ІВКА.

Бл. п. Г. Ґарвін рідко пропускала українські імпрези, забави, дитячі вистави, знала майже всіх по прізвищу і своїм приязним ставленням заохочувала їх до праці для своєї громади.

Після відходу на пенсію в 1959 р. Покійна ввійшла до заряду Мерилендськ о г о Інституту Мистецтв, де завдяки її підтримці декільк а українських студентів — тепер вже дипльомованих мистців та графіків, отримали повні, або частинні стипендії.

В 1961 р обняла вона пост директорки Мерилендського Відділу Юнісеф і перебувала на тому становищі до своєї смерти.

О. С. К.

В РАЙОНІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ поширення венеричних хвороб серед учнів середніх шкіл „гайскулів". Тим часом багато вчителів не знають, як назовні виявляються ті хвороби, або куди треба скеровувати запідозрених у хворобі учнів. Ні вчителі, ні учні не знають про новий закон у Нюйоркському стейті, за яким неповнолітніх лікують так, щоб не знали про це їхні батьки. Тому для вчителів вирішено влаштувати короткотерміновий курс для вияснення їм усіх цих справ. У Ню Йорку минулого року було зареєстровано 36 000 захворювань на „гонорею" і майже 4 000 — на „сифіліс", а в 1967 р. таких хворих було 27 000 на „гонорею" і 1 987 на „сифіліс". Минулого року в ЗСА було зареєстровано півмільйона хворих на „гонорею".

Звіт-Заклик Українсько-Американської Жіночої Допомогової Організації з акції „Діти-Дітям" за рік 1970-71

Прихід зі збірок: Відділ 1 — Ню Йорк $1236.69, Відділ 6 — Асторія, Н. И. 273.45, Відділ 4 — Бруклин, Н. И. 104.31, Відділ 7 — 138.10. Через Головну Управу УЖДО: Отці українських церков 612.70, СУМА, Пласт 52.30. На поточному рахунку в банку —

Разом: $2428.55

Видатки: Німеччина — на УМСХ $700.00, Австрія — УДК 300.00, Італія — УДК 130.00, Бельгія — Дім для старших 145.00, Австрія — „Рідна Школа" 20.00, Еспанія — сиротам 55.00, Швайцарія — Дім для старших 20.00, Франція, Школа Українознавства 60.00, Англія — М. Гнат 40.00, Польща — Сиротинець сестер Васил. 52.70, Німеччина — індивідуальна допом. 50.00, Німеччина — Жіноч. Орг. п. Кордуба 60.00, Німеччина „Рідна Школа" 50.00, Пакунки до Аргентини і Бразилії 112.00, Радіопрограма 20.00, Посилки на Україну 787.45, на Український Вільний Університет (з нагоди Ювілею) 50.00, Кардиналові Й. Сліпому з нагоди уродин 100.00.

Разом: 2043.15

На поточному рахунку в банку: 385.40

Разом: 2428.55.

Звітуючи перед українським громадянством і висловлюючи йому свою подяку за підтримку акції „Діти-Дітям", Українська Жіноча Допомогова Організація звертається до всіх людей доброї волі не відмовити й надалі внести свою посильну лепту в справу допомоги нашим потребуючим в країнах Европи і Америки. Хай ніхто з вас, до кого звернуться зі збірковою листою наші збірщики, не залишить своїх братів, які не користуються тим добробутом, яким користуємося ми в ЗСА.

А їх багато: хворих, старих, безпорадних, дітей, яким батьки не можуть дати того, що потрібно кожній дитині. Крім збіркових лист, пожертви можна складати в Ню Йорку: в Т-ві „Самопоміч", в підприємствах „Арка", „Сурма" і „Космос" (2 Евню, ріг 2-ої вул.).

За Гол. Управу УЖДО:
О. Томашівська — голова
С. Бартко — секретар

ХАРКІВСЬКІ СКЛАДИ

Біля Харкова розпочалось будівництво окремого містечка, призначеного виключно для складів різних товарів, що надходять до Харкова, або які треба вивозити до інших міст. Багато баз і складів з Харкова будуть перенесені туди. „Всіми технологічними процесами керуватиме електронно-вичислювальна машина „Мінськ-23". Головний інженер В. Марчуков сказав представникові московських „Ізвєстій" з 13 жовтня, що будування окремого містечка складів біля Харкова відбувається в загальному пляні перебудови й розвантаження того великого міста.

ЩЕ ПРО ОСЕЛЮ В РАВНД ЛЕЙК

В „Свободі з 19-го січня 1971 р. появилась стаття підписаного п.н. „Вакаційна Оселя Чикаґівців" (В 20-ліття її оснування), написана на підставі принагідно зібраних інформацій. В листі від інж. Степана Куропася, датованім 20-го вересня ц.р., він спростовує подану в статті історію Оселі в Равнд Лейку. Він м. і. пише:

„Кооперативу „Самодопомога" створено в 1950 р. не під проводом С. Заплатинського, а інж. Степана Куропася. З поміччю бл. п. М. Барана інж. Куропась знайшов Оселю, дав перші уділи, купив і підписав контракт купна та намовив до купна, що не було легко. Він був першим президентом Кооперативи в перший рік її існування. По році він просив його звільнити і рекомендував вибрати С. Заплатинського".

В. Несторович

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЬГА КВАСНИЦЯ — довголітня членка УНС — Відділ 25 в Джерзі Сіті, Н. Дж., упокоїлась в Бозі несподівано в п'ятницю, 15 жовтня 1971 р. Залишила в глибокім смутку доньки — Надію, Наталку, Христину, Софію з родинами та 11 внуків. Похорон відбувся у вівторок, 19 жовтня 1971 р. з каплиці св. апп. Петра й Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж на Укр. Правосл. Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять! —

Управа Відділу

ТАРЗАН, Ч. 6641. Тарзан і Чулю розглядають сліди

Чулю, я заховаю в джунглії спис волоцюги, що втік, і його мішок з руками...

Це місце мусить подати нам вказівки, Тарзане... якщо ми пошукаємо за ними! Багато людей ходило тут!

Гей, — один чоловік, що приходить сюди, носить черевики!